

*Асамблея Вчених рад
29 січня 2020 року*

Шановні пані та панове!

Слова щиросердної вдячності Президентові України Володимирі Олександровичу Зеленському за привітання з ювілеєм і за високі державні нагороди, якими відзначена праця викладачів і працівників університету.

З величезною увагою ми приймали вітальні слова Олексія Володимировича Кучера, Сергія Івановича Чернова, Єгора Андрійовича Стадного.

Шановний Анатолію Глібовичу, просимо Вас передати нашу подяку Борису Євгеновичу Патону за його постійну підтримку університетської науки і зворушливі привітання. Щира подяка всім, хто з цієї сцени привітав колектив університету із ювілеєм, хто прислав вітальні адреси, які надійшли не тільки з України, але й з Європи, Сполучених Штатів Америки, Канади, Китаю, Австралії, фактично зі всього світу, де живуть і працюють наші випускники, друзі та партнери. І вітання продовжують надходити.

Особистою участю в урочистостях нас вшанували присутні в залі:

- Генеральний консул Республіки Польща у Харкові **Януш Яблонський**,
- перший секретар з політичних питань Посольства Республіки Узбекистан в Україні **Махмудов Абдурахмон**,
- делегація Республіки Болгарія у складі представників Болгарської Академії наук **Костадина Ганєва та Ячко Іванова**,
- заслужений професор Університету Неаполя імені Фрідріха II, почесний доктор Каразінського університету **Массімо Капаччіолі**,
- делегація Університету Кампанії Луїджі Ванвітеллі у складі проректора **Розанни Чофі**, професорів **Решіньо Карло та Содано Джуліо**,
- делегація Університету імені Павла-Йозефа Шафарика в м. Кошице у складі проректора **Габріеля Сімонішина** та професора **Александера Фехера**,
- постійний заступник голови Консорціуму Варшавського університету і українських університетів **Ян Маліцький**,
- керівник Інформаційного центру DAAD у Києві **Гізела Ціммерманн**,
- директор Британської ради в Україні **Саймон Вільямс**,
- старший науковий співробітник Інституту космічних наук Сполучених Штатів Америки **Горден Вайдін**,
- директор Академічної бібліотеки Латвійського університету **Вента Коцере**.

І звичайно, величезна подяка славній когорті харківських ректорів, з якими ми пов'язані довгими роками дружби та співпраці.

У нас ще буде сьогодні можливість сказати один одному добрі слова.

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ: КЛАСИКА, ЩО ВИПЕРЕДЖАЄ ЧАС

Доповідь ректора до 215-річчя університету

В. С. Бакіров

ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

А зараз дозвольте повернутися до тієї події, яка зібрала нас сьогодні у цьому залі, яка вплинула на розвиток міста, на розвиток вітчизняної та світової науки, освіти й культури.

29 січня 1805 року був відкритий Харківський імператорський університет, стверджувальна грамота про заснування якого була підписана за декілька місяців до того.

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ: КЛАСИКА, ЩО ВИПЕРЕДЖАЄ ЧАС

Вінтаєв Ю. М., Ковтун В. І., Погорелов І. М., Чаус В. М. Народження університету. Триптих. 2004. «Хресна хода»

Каразінському – 215

В. С. Бакіров

ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

З того морозного січневого дня почалося не юридичне, а вже фактичне життя університету, який витримав багато випробувань, пройшов довгий і нелегкий історичний шлях, перетворив невеличке і досить пересічне місто, яким був тоді Харків, на великий європейський мегаполіс і університетську столицю України.

Ідея про відкриття в Україні університету виникла ще у другій половині XVIII століття – її висловлював у свої творах та бесідах Григорій Савич Сковорода, у 1767 році сумські дворяни порушили питання про відкриття університету у Сумах, у 1784 така ж спроба була зроблена в Катеринославі, два роки потому в Чернігові. Але відкритий університет був все ж у Харкові.

Населення у 1802 році

(осіб чоловічої статі)

9 000 Одеса**6 309** Охтирка**6 000** Катеринослав**5 392** Валки**5 373** Харків

Харків на той час не мав особливих переваг перед іншими українськими містами, більш того поступався багатством за кількістю населення. Населення його у 1802 році складало 5 373 особи чоловічої статі, тоді, як в Одесі на той час було 9 000, в Охтирці — 6 309, Катеринославі — майже 6 000, Валках — 5 392.

Вінтаєв Ю. М., Ковтун В. І., Погорелов І. М., Чаус В. М. Народження університету. Триптих. 2004. «Ідея університету»

Але на Харківщині народився Василь Назарович Каразін, велика пасіонарна особистість, яка пододала безліч перешкод і створила диво — перший на українських землях вищий навчальний заклад, не релігійний, а світський, за моделлю європейських університетів того часу, був відкритий саме у Харкові.

За 215 років своєї історії Університет вкарбував чимало яскравих подій та особистостей в історію національної та світової науки. Подарував світові цілу плеяду видатних діячів науки, освіти, культури, громадського і політичного життя. Серед його вихованців і працівників три лауреати нобелівської премії — біолог І. Мечніков, фізик Л. Ландау та економіст Семен Кузнець. Лауреат Філдсовської премії з математики, яка дорівнюється Нобелівській, Володимир Дринфельд.

 КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ: КЛАСИКА, ЩО ВИПЕРЕДЖАЄ ЧАС

Три університетські професори – серед засновників НАН України

Багалій
Дмитро Іванович
(1857–1932)

Туган-Барановський
Михайло Іванович
(1865–1919)

Кащенко
Микола Феофанович
(1855–1935)

Каразінському – 215 **В. С. Бакіров**
ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Три університетських професори (Багалій, Туган-Барановський, Кащенко) були у 1918 році серед засновників Національної Академії наук України. Загалом серед вихованців університету понад 100 були обрані в різні часи академіками та членами-кореспондентами Академії.

Майже 100 університетських осіб стали лауреатами державних премій у галузі науки і техніки.

 КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ: КЛАСИКА, ЩО ВИПЕРЕДЖАЄ ЧАС

Лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка

Олесь Гончар
(1918–1995)

Володимир Сосюра
(1898–1965)

Оксана Іваненко
(1906–1997)

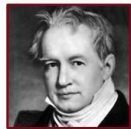
Іван Світличний
(1929–1992)

Каразінському – 215 **В. С. Бакіров**
ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

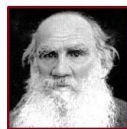
А 16 митців, причетних до історії університету нагороджені Національною премією України імені Тараса Шевченка. Серед них, зокрема, Володимир Сосюра, Олесь Гончар, Оксана Іваненко, Іван та Наталя Світличні, брати Тютюнники та інші.

Почесні члени і почесні доктори Каразінського університету

Олександр
Гумбольдт

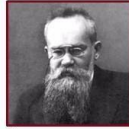
Йоган Гете

Лев Толстой

Іван Франко

Михайло Грушевський

Мирослав Попович

Іван Драч

Помітне місце Університету у світових наукових та культурних координатах підкреслюють імена його почесних членів і почесних докторів, серед яких — Олександр Гумбольдт, Йоган Гете, Лев Толстой, Іван Франко, Михайло Грушевський, Мирослав Попович, Іван Драч і багато інших велетнів людського духу.

Імена професорів і вихованців Університету носять математичні формули й фізичні закони, рослини та географічні локації, вулиці і площі. Тільки у Харкові майже 80 урбанонімів пов'язані з Університетом. Коли ми ходимо вулицею Університетською, вулицями Каразіна, Данилевського, Трінклера, Гіршмана, Потебні, Мечникова, Ляпунова, Вальтера і багатьма іншими — ми ходимо вулицями, названими на честь університету, його професорів і вихованців.

На честь працівників і вихованців університету названо понад 47 космічних об'єктів

На честь працівників і вихованців Університету названі об'єкти не тільки на Землі, але й у космосі. Це 47 космічних об'єктів — кратери на Місяці, Марсі, малі планети та інші.

Протягом 215 років Каразінський університет гідно реалізує свою місію класичного університету — пізнавати навколишній світ, навчати фахівців, збагачувати й поширювати культурні цінності.

**Для інтелектуального розвитку України
Каразінський університет є тим, чим є для**

Італії – Болонський університет,
Великої Британії – Кембридж і Оксфорд,
Франції – Сорбонна,
Нідерландів – Лейденський університет,
Німеччини – Берлінський університет,
Польщі – Варшавський та Ягеллонський університети

Без перебільшення можна сказати, що для інтелектуального розвитку України Каразінський університет є тим, чим є для Італії — Болонський університет, для Великої Британії — Кембридж і Оксфорд, для Франції — Сорбонна, для Нідерландів — Лейденський університет, Німеччини — Берлінський, Польщі — Варшавський, Ягеллонський тощо.

Такі університети є не просто навчальними закладами. Вони живлять цивілізаційний поступ, вони стимулюють громадянське суспільство, вони є живими осередками національної і світової культури.

І таким університетом, безумовно, є наш Каразінський університет, в якому сьогодні здобувають освіту і сучасні наукові знання понад 20 000 осіб. Не тільки з України, але й майже зі 100 країн світу.

Науковці та викладачі Каразінського університету

30

академіків і членів-кореспондентів НАН України

438

докторів наук, професорів

1 274

кандидати наук, доценти

З ними працює унікальний склад першокласних, талановитих викладачів, зокрема 30 академіків і членів-кореспондентів НАН України, 438 докторів наук, професорів і 1 274 кандидати наук, доценти.

В університеті сьогодні працюють:

25

лауреатів Державних премій України в галузі науки і техніки

22

заслужені діячі науки і техніки України

10

заслужених працівників освіти

11

відзначені державними орденами і медалями

15

лауреати премій Національної академії наук України

В університеті сьогодні працюють понад 25 лауреатів Державних премій в галузі науки і техніки, 22 заслужені діячі науки і техніки України, 10 заслужених працівників освіти, 11 — відзначені державними орденами та медалями. 15 є лауреатами премій Національної академії наук України.

Ми готуємо фахівців з ядерної фізики та енергетики, з космічних досліджень, нанотехнологій, біології, генетики, медицини і біотехнологій, математики, інформатики, комп'ютерних наук, кібербезпеки, з широкого спектра соціальних і гуманітарних наук, за всіма галузями сучасного наукового знання, які забезпечують четверту промислову революцію і перехід до Індустрії 4.0.

Студенти Каразінського університету

Студенти Каразінського університету

Ми дуже пишаємося нашими студентами, які старанно і сумлінно навчаються, ведуть наукову роботу, знаходять час для художньої творчості, перемагають на національних і міжнародних конкурсах, турнірах і олімпіадах, здобувають вагомі спортивні трофеї на змаганнях найвищого рівня. Активно долучаються до університетських справ, ведуть волонтерську і благодійницьку роботу.

Музей астрономії імені М. П. Барабашова

З перших років свого існування університет дбав про розвиток культурних цінностей, активно впливав на культурний рівень свого оточення. В Університеті видавалися перші періодичні видання, книги з української історії та літератури. Від університетських мистецьких колекцій розпочинається історія Харківського художнього музею. Ці традиції продовжуються і сьогодні. В Університеті створено розгалужену культурно-наукову інфраструктуру, до якої входять одна з найкращих університетських бібліотек, музей історії університету, музей природи, музей археології, музей астрономії, який ми відкрили сьогодні, ботанічний сад, центр популяризації науки — «ЛандауЦентр», художньо-виставкові центри «ЄрміловЦентр» і галерея Семирадського. Щорічно їх відвідують понад десятки тисяч людей як з Харкова, так і з інших міст України.

Уже з перших днів і років своєї історії Університет активно розвивав міжнародні зв'язки. Сьогодні ми маємо понад 290 угод із закордонними партнерами, виконуємо 10 важливих міжнародних проєктів. Чимало наших закордонних партнерів прибули на ці урочистості.

У 2019 році, згідно з дослідженням *QS World University Rankings*, Каразінський університет втретє увійшов до 500 найкращих університетів світу.

Сьогодні ми не лише з гордістю оглядаємо пройдений шлях. Ми продовжуємо рух вперед, шукаємо відповіді на нові виклики, поставили перед собою амбітні стратегічні цілі, які визначили у Стратегії розвитку університету до 2025 року.

Cognoscere! Docere! Erudire!

Активні

Каразінському – 215

В. С. Бакіров
ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Що дозволяє Університету успішно розвиватися? У чому формула успіху?

По-перше, Університет **органічно об'єднує освіту, науку і культуру**. Вони стимулюють, доповнюють одне одного і створюють потужну енергію інтелектуального розвитку. Саме ця формула визначена у місії Каразінського: **cognoscere – docere – erudire**, (пізнавати, навчати, просвіщати).

По-друге, це фундаментальні цінності університетських взаємин, які виплекані багатьма поколіннями університетських людей, атмосфера взаємної довіри тих, хто навчає і тих, хто навчається.

По-третє, це спадкоємність наукових шкіл, започаткованих видатними вченими.

Каразінському – 215

В. С. Бакіров
ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Але найголовніше — це університетські люди, це професори, науковці, працівники, які незалежно від посад, статусів і регалій безмежно віддані університету, вболівають за його справи, служать йому вірою і правдою. І щасливі з того, що продовжують його історію, започатковану понад два століття тому. На пам'ятнику Василю Назаровичу Каразіну, написано: *«Блажен уже стократно, ежели случай поставил меня в возможность сделать малейшее добро любезной моей Украине...»*.

І ми щиро кажемо, що блаженні вже стократно, коли доля подарувала можливість зробити хоча би найменше добро рідному нашому Університету.

Дорогі друзі!

Дозвольте ще раз привітати всіх і побажати багато здоров'я, багато сил, великої творчої наснаги, миру і спокою, здійснення омріяних планів, родинного тепла, всього світлого і доброго!

Історія Каразінського університету продовжується.

Вона твориться всіма нами, всією багатотисячною спільнотою однодумців, вона пишеться кожного дня в аудиторіях, лабораторіях, на кафедрах, факультетах, в інститутах і службах.

І це величезна, неймовірно складна і дуже цікава справа, до якої ми всі причетні та за яку несемо відповідальність.

Відповідальність перед тими, хто заснував університет, перед тими, хто його творив, зберігав і розвивав.

Відповідальність перед тими, хто в ньому навчався, хто в ньому навчається сьогодні і хто прийде на навчання завтра.

Відповідальність перед Слобожанщиною і Україною.

Відповідальність перед прийдешніми поколіннями професорів, науковців і студентів, яким ми передамо запалений Каразіним 215 років тому тремтливий вогонь освіти і науки.

Будьмо гідні цієї високої відповідальності!

З ювілеєм!

Віват Каразінський!

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!